

SPIS TREŚCI

[Część I]

	Str.
Uwagi wstępne	5
Rozdział I:	
„Literatura ludowa” — wieloznaczność pojęcia. — Przegląd zagadnienia. — Drogi międzywojennych i powojennych zainteresowań śląską literaturą ludową	11
Rozdział II:	
Gdy gasły ludzkie słowa. — Sytuacja pisarstwa lu- dowego na Śląsku Opolskim w przededniu II wojny światowej. — Za czym tęsknił Józef Matros? — Pieśń Jakuba Pieloka zakończył obóz koncentracyj- ny. — Kilka uwag o tradycji „wierszoklectwa” oko- licznościowego i o <i>Staroście weselnym</i> Józefa Gal- lusa. — Satyra Morcina Kapusty	43
Rozdział III:	
Stare pióra w słońcu nie rdzewieją. — Jakub Kania wyzwolony. — Zawadzkie — wierne tradycji Juliu- sza Ligonja. — Jak Konrad Koch opiewał zwycięstwo Polski nad hitleryzmem. — Pieśniarka zawadzkich „pantoflorzy” — wnuczką po piórze Walentego Roź- dzieńskiego	65
Rozdział IV:	
Głos Jadwigi Depty. „Ziemie ojców cenić trzeba”. Sława druhny sokolej — Teresy Odrzańskiej. — Żar- liwa nuta jej poezji lirycznej. — Ludowa satyra polityczna Franciszka Pilarka. — Radłowe „przeglą-	

dy wydarzeń" na fali „Karlika”. — Współpraca z podziemną Warszawą — „Luźna Kartka”. — Twórczość okresu zdzieszowickiego 100

Rozdział V:

Konkurs Ziemi Nyskiej. „Dokument odzyskanego ludu”. Spowiedź „potomka 700 lat”. — Ogólna charakterystyka twórczości Urbana. — Czy to jest pisarz ludowy? — Drugi przedstawiciel prozy — Ludwik Bielaczek. — Służba folwarczna i służba piórem. — Co tworkowski pisarz wydobywa dziś *Ze studni zapomnienia*. — Wartość społeczna jego pisarstwa . . . 132

Rozdział VI:

Mikołaj Czech — murarz z zawodu, z powołania poeta. — Dramatyczna walka Czecha z niedostatkiem języka: „szukam głosu... on w gardle siedzi”. — Poezja zaangażowana, lecz nieśrodowiskowa. — „Sprawdził się mych ojców sen”. — Wczorajszy wioskowy sklepikarz w krainie poezji, czyli Fryderyk Scheer. — Obserwator życia. — Tematyka przemian. — Inni poeci ludowi: Elżbieta Ermler, Adolfa Krzosok, Józef Strachota, Augustyn Kura, Jan Adamek, Emanuel Mojsa 156

Wnioski końcowe 182

Bibliografia 187

[Część II]

Wybór tekstów 195

Jakub Pielok 197

[W końcu wsi] 197

[Pierwszy to numer pisma „Goniec Polski”] 199

[Ach, co za uciecha] 200

[Czcigodny, szanowny, ty nasz wuju Franku] 200

[Wielebny Ojcie, zacny Jubilacie] 201

Jakub Kania 203

[Warszawa, Warszawa] 203

[Na powitanie Pana Starosty z Opola] 204

Powinszowanie na Nowy Rok 205

Pasterz Dawid	205
Na wesele H. K.	209
Na uroczystość poświęcenia sztandaru	210
Na pamiątkę złotego ślubu	211
Konrad Koch	213
Przebudzenie	213
II wojna światowa	215
Huta „Andrzej”	217
Na I rocznicę zakończenia wojny	218
Żołnierz polski	220
Na cześć górnośląskich powstańców	222
Wynik kursu repolonizacyjnego	224
Zofia Czech	226
[Cóż tak zlatują się]	226
[To zowadzkie pole]	227
[Na Zowadzkim]	227
[Stowej, stary]	228
[O dębie i kurzokach]	229
Jadwiga Depta	232
Żniwa	232
Gwiazdka 1938	232
Nasza Odra	234
Ziemia i mowa ojczysta	235
Zima 1963	235
Rodzinna wieś	236
Teresa Odrzańska	238
Leć, polska pieśni	238
Na obchód stulecia ks. N. Bonczyka	239
Symfonia pieśni	240
Tryumf polskiej pieśni	240
Na św. Kazimierza	241
Franciszek Pilarek	243
Morcin śpiewo	243
Opowieść o trzech leniach	246
Piosenka o piyknej Dorocie	247
Żniwa 1947	248
Przegląd tygodniowy nr 2	251
Na Śląsku jesień	253
Przegląd tygodniowy	254

Rafał Urban	257
Autobiografia	257
Gadka odrzańska o Żabim Raju	265
Ludwik Bielaczek	271
Dożynki, ale jakie?	271
Młynarczyk	278
Mikołaj Czech	282
Z gruzów w ruchu	282
Ojczyzny troska	283
Onym to zawdzięczamy	283
Boskie oczy	285
Przyrzeczenie	285
Kopernik	286
Ruchomość nie może spać	287
Bez straszne życie	287
Fryderyk Scheer	289
Opolska Wieża Piastowska	289
Opole — miasto wojewódzkie	289
Opolskim mostem przez Odrę	290
Opolski kościół na Górcie	290
Osetem w owsie	291
W Opolu	292
Listonosz wiejski	293
Elżbieta Ermler	297
[Gdym ciężką pracą zmęczona]	297
Róża w ogródku	299
Sierota	299
Wiatrak na wzgórzu	300
Mój życiorys	300
Objaśnienia do utworów zamieszczonych w tomie	302
Spis ilustracji	307